

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Virtutibus Moralibus, De Justitia Et Jure Et De
Contractibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDCCXXXIII.

VD18 90392159

Q. 14. An licet vendere res defectuosas, vel mixtas?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40993

vel revocata ex consensu saltem tacito Principis, ita ut census constitutus habeat pretium vulgare, (ut varii dicunt ex consuetudine habere) potest emi infimo pretio census, qui summo venditus fuit, cum utrumque justum sit. Non tamen potest redimi à vendente nisi eo, quo emptus est pretio: quia ad justam venditionem cum pacto retrovendendi requiritur, ut venditor idem pretium ab emptore datum reddat, cum hoc pactum sit simile pacto rescindendi contractum.

Q. 13. Ad quid tenetur, qui falsam monetam pro vera ignoranter tradidit?

Resp. Tenetur ubi id novit, veram tradere, vel si non potest, rescindere contractum: quia rem dedit intrinsecè, ac substantialiter vitiosam, & se obligavit ad dandam veram monetam. Item fuit error circa substantiam monetæ, quæ est materia contractûs, & alioqui esset inæqualitas, quæ ubi innotescit reduci debet ad æqualitatem, ne fiat injuria.

Q. 14. An licet vendere res defectuosas, vel mixtas?

Resp. Ex communi D. D. sententia, peccat contra justitiam, & tenetur ad restitutionem.

1. Qui scienter vendit rem vitiosam sive in substantia, tunc enim contractus est etiam

Kk 3

nullus,

nullus, ob defectum consensûs substantialis: five in quantitate seu pondere, numero, vel mensurâ, ex Deut. 25. *Non habebis diversa pondera majus & minus: nec erit in domo tua modius major & minor. Ponderus habebis justum & verum, & modius æqualis & verus erit tibi...* abominabitur enim Dominus Deus tuus eum qui facit hæc, & averſatur omnem injustitiam: five in qualitate, non minuto pretio, etiam si vitium non sit noxium: nam in his casibus violatur æqualitas, quam justitia exigit: non enim servatur æqualitas inter rem & pretium; nam res defectuosa, seu vitiosa in quantitate, vel qualitate minùs valet, quàm integra, & bona. Ergo non potest justè vendi, nisi pretio minore pro ratione defectûs. quòd si qualitas rei sit noxia, venditor tenetur emptori de damno, eùm fuerit ejus causa injusta.

2. Qui vendit rem mixtam aliâ viliori, v. g. vinum aquâ mixtum, vel farinam frumentum mixtam hordeaceâ, si mixtio noxia sit, vel reddat rem inutilem, aut deteriolem: quia injustè decipit emptorem, qui res puras non mixtas putat, & vult emere, eique injustè infertur damnum contra bonam fidem contractûs.

Imò etiam si res mixta non fiat deterior, nec inutilis, non licet eam vendere eodem pretio, ac si esset pura: quia minoris valet estque injustum eodem pretio rem vilem, quo pretiosiore, v. g. aquam pretio vini, panem hordeaceum pretio triticei vendere secundum aliquam

quam quantitatem. In ejusmodi autem rebus mixtis est aliqua quantitas rei vilis. Ita S. Antonin. 2. p. tit. 1. c. 17. *Rebellus & alii*. Nec refert quòd vinum sic mixtum æque vel fortasse melius emptori sapiat, quàm si esset purum: hoc enim per accidens est, & emptor admiscere aquam poterit. Vinum autem mixtum est minoris æstimabilitatis, ac valoris secundum se, quàm purum, estque in se deterius, & citius acefcit, & ad plures effectus minus utile est. Igitur tunc minui debet pretium pro ratione mixtionis.

3. Qui utitur aliquo artificio, ut mercis bonitas magis appareat, & ideo vendit supra summum. Non enim ideo pluris valet, cum bonitas non inde augeatur. Item qui aliquo artificio auget pondus, vel extensionem mercis, v. g. avenam aquâ perfundit, lanam ponit in locis humidis, ut fiat ponderosior: nam emptor decipitur in pondere, vel mensurâ; & res verè, ac in se minorem habet quantitatem.

Q. 15. *An venditor tenetur aperire vitium ac defectum rei venalis?*

Resp. I. Si emptor quarat an res careat vitio, venditor tenetur ex justitia aperire rei vitia, præsertim occulta. *Est communis sententia Doctorum, inquit Lessius*. Quia alioqui emptorem injustè deciperet: nam emptor habet jus